

NOTAT

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens forslag til afgørelse om et europæisk år for færdigheder (2023)

10. november 2022

J.nr.

CAJ

Kirstine Johanne Vestergaard
Wichmand/ TLO

KOM-nr. (2022) 526 final

Nyt notat

1. Resumé

I forlængelse af kommissionsformand Ursula von der Leyens tale om Unionens tilstand har Europa-Kommissionen den 12. oktober 2022 fremsat forslag til en fælles afgørelse for Europa-Parlamentet og Rådet om at gøre 2023 til Europæisk år for Færdigheder. Rådsbeslutningen forventes først endeligt vedtaget primo 2023.

Forslaget skal sætte rammerne for det kommende Europæiske Færdighedsår. I forslaget er der lagt op til en række forskelligartede aktiviteter på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan, samt samarbejde på internationalt niveau. Kommissionen vil være ansvarlig for koordinering af aktiviteter på EU-plan, mens medlemsstaterne er ansvarlige på nationalt plan. Forslaget stiller ikke krav om nye nationale aktiviteter.

Forslaget forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Regeringen finder det overordnet positivt, at et europæisk år for færdigheder i 2023 kan sætte fokus på erhvervsuddannelsers grundlæggende betydning bl.a. for den grønne omstilling samt ift. manglen på kvalificeret arbejdskraft i mange sektorer. Samtidigt er det positivt, at der er fokus på at implementere de mange forskellige elementer, der på EU-plan er drøftet og henstillet til medlemslandene om at arbejde hen imod på området for efter og videreuddannelse og livslang læring.

For regeringen er det vigtigt at fremhæve, at uddannelse er national kompetence, så eventuelle nationale tiltag på uddannelsesområdet er op til medlemsstaterne at beslutte. Endeligt er det vigtigt at tænke social dialog og samarbejde med relevant aktører ind, herunder i lyset af arbejdsmarkedets parter vigtige rolle i forhold til erhvervsuddannelserne og den danske model for efter- og videreuddannelse.

Generelt finder regeringen det væsentligt, at der er tilstrækkelig med tid til planlægning og koordination af fælles indsatser, så man kan sikre den bedst mulige effekt af de forskellige europæiske år.

2. Baggrund

Forslaget er fremsat med hjemmel i art. 149 om tilskyndelsesforanstaltninger på beskæftigelsesområdet i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

(TEUF)¹. Ifølge Kommissionen skal forslaget understøtte art. 145 i TEUF om en samordnet strategi for beskæftigelse og især for fremme af en veluddannet, velkvalificeret og smidig arbejdsstyrke samt arbejdsmarkeder, som reagerer på økonomiske forandringer. Dansk sprogversion er modtaget den 20. oktober 2022.

Rådsbeslutningen forventes endelig vedtaget i begyndelsen af 2023.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at sætte rammerne for det kommende Europæiske Færdighedsår i 2023. Målet med Det Europæiske Færdighedsår er at fremme en tankegang med hensyn til omskoling og opkvalificering og derved styrke konkurrenceevnen for europæiske virksomheder, herunder i forhold til den digitale og grønne omstilling på en social retfærdig og rummelig måde. Aktiviteterne skal især fremme politikker og investeringer i efter- og videreuddannelse, så ingen er ladet tilbage, samt adressere manglen på kvalificeret arbejdskraft.

I forslaget lægges der op til en række aktiviteter på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan samt evt. partnerlande, herunder:

- Konferencer og lignende med fokus på politikskabelse om adgangen til efter- og videreuddannelse samt opkvalificering;
- Arbejdsgrupper og tekniske møder til erfaringsudveksling, guidelines mv.;
- Initiativer målrettet borgere, virksomheder, arbejdsmarkedets parter, offentlige institutioner, uddannelsesudbydere m.fl. til fremme af uddannelsesmuligheder;
- Informationskampagner, dialog med interessenter og netværk, herunder gennem online platforme;
- Fremme og udvikling af digitale værktøjer;
- Fremme af programmer og finansieringsmuligheder henvendt til involverende aktører i design, formidling og gennemførelse af efter- og videreuddannelses- og opkvalificeringsmuligheder.

Kommissionen vil være ansvarlig for koordineringen på EU-plan, mens medlemsstaterne er ansvarlige for tilrettelæggelsen på nationalt plan. Kommissionen foreslår udpegnings af nationale koordinators, der skal sikre koordinering på nationalt plan og indgå i koordinationen på EU-plan. Det forventes, at ordningen vil tilgode nationale hensyn og tillade fleksibilitet på tværs af medlemslandene.

Der er lagt op til internationalt samarbejde, hvor Kommissionen i løbet af året vil samarbejde med tredjelande og kompetente internationale organisationer, særligt OECD, UNESCO og ILO.

---

¹Art. 149 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) omhandler initiativer, som tager sigte på at udvikle en udveksling af oplysninger og gode erfaringer, og som skal sikre komparativ analysevirksomhed og rådgivning samt fremme fornyende metoder og evaluere erfaringer, navnlig ved hjælp af pilotprojekter. Disse foranstaltninger indebærer ikke harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Kommissionen foreslår, at Det Europæiske Færdighedsår implementeres inden for EU-budgettets eksisterende budgetgrænser, og Kommissionen foreslår ca. 9,3 mio. euro allokeret til aktiviteterne på EU-plan (ca. 70 mio. DKK). Kommissionen foreslår midlerne finansieret via Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+, nærmere bestemt uforbrugte REACT-EU midler).

Senest den 31. december 2024 skal Kommissionen forelægge en evalueringsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet indgår i beslutningsprocessen (TEUF 294). Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

I Kommissionens forslag anføres det, at målene for forslaget ikke i tilstrækkelig grad kan opnås af medlemsstaterne, men bedre nås på EU-plan, herunder gennem erfaringsudveksling. I tillæg kan nationale aktiviteter gennem initiativet nyde større opmærksomhed og synlighed både inden for og uden for Unionen. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslaget i sig selv medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Forslaget forventes herunder ikke at påvirke EU's budgetramme, inkl. dansk EU-bidrag.

For nationalt plan har Kommissionen oplyst, at der ikke er krav til medlemslandene om at planlægge særskilte nye initiativer i relation til Året. Nationale aktiviteter kan bygge på allerede planlagte eller løbende aktiviteter samt politiske tiltag. Året er tænkt som en katalysator for at øge synlighed, synergi og opmærksomhed omkring efter- og videreuddannelse.

8. Høring

Forslaget blev den 13. oktober 2022 sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold og EU-specialudvalget under Børne- og Undervisningsministeriet for Uddannelse og Ungdom. Der indkom følgende høringssvar, som er gengivet i hovedtræk:

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)

FH støtter Kommissionens ambition om at sætte fokus på at styrke europæernes færdigheder. Det afgørende for at fremtidssikre de europæiske samfund, at borgerne har de rette færdigheder. For eksempel kan en bæredygtig grøn og digital

omstilling kun gennemføres, hvis lønmodtagerne har de nødvendige færdigheder og kompetencer.

FH foreslår, at man i den forbindelse særligt fremhæver behovet for at styrke erhvervsuddannelserne og styrke voksen- og efteruddannelserne, herunder også de erhvervsrettede.

Det er ligeledes vigtigt at styrke de digitale kundskaber i EU. Det er en forudsætning for, at alle unge har mulighed for at deltage i uddannelse. Det er også en forudsætning for opkvalificering og omskoling i løbet af arbejdslivet og for, at alle har mulighed for at deltage i det digitale samfund.

For så vidt angår Kommissionens forslag om at tiltrække borgere fra tredjelande med de rette færdigheder bemærker FH, at der i Danmark og resten af EU allerede eksisterer gode muligheder for at tiltrække arbejdskraft blandt de mere end 13 mio. ledige europæere, hvis de har de rette kompetencer. Disse ordninger bør derfor ikke udvides.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

Det er for DA positivt, at Kommissionen sætter fokus på udfordringen med relevante kvalifikationer via det europæiske år for færdigheder 2023. Der er allerede nu store udfordringer med at finde kvalificeret arbejdskraft, og udfordringen forventes at stige i takt med, at den grønne og digitale omstilling tager fart.

Der er behov for at forbedre og fremtidssikre uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne og forbedre systemet for omskoling og opkvalificering af arbejdstagere. Det er også afgørende at sikre de relevante færdigheder for at den grønne og digitale omstilling såvel som andre strukturelle udviklinger kan finde sted.

Virksomhedernes adgang til effektiv opkvalificering af den eksisterende arbejdsstyrke er afgørende. En løbende og hurtig opdatering af medarbejderes kompetencer er betinget af et voksen- og efteruddannelsessystem, der løbende kan klæde arbejdsstyrken på med relevante kompetencer fx i forbindelse med den grønne og digitale omstilling i takt med arbejdsmarkedets efterspørgsel. Derfor finder DA det positivt, at Kommissionen støtter en modernisering af efteruddannelsessystemet (VET).

Det er vigtigt, at der sættes fokus på at styrke motivationen for videreuddannelse blandt voksne med et lavere kvalifikationsniveau og samtidig sikre deres adgang til relevant og attraktiv videreuddannelse og opkvalificering.

Digitale færdigheder er både en drivkraft og en forudsætning

Danske Regioner

Danske Regioner støtter kommissionens forslag om, at 2023 bliver et European Year of Skills og forslagetets mål om, at der skal arbejdes for at sætte gang i mere livslang læring.

Danske Regioner vil i den forbindelse særligt rette opmærksomheden mod de unge. Uddannelse er nøglen, der kan ruste de unge til fremtidens udfordringer og bidrage til en bæredygtig udvikling, så EU udvikler sig grønt, innovativt og med muligheder for alle.

Danske Regioner vil i forhold til målsætningen om at tiltrække personer fra tredjeland fremhæve, at der særligt skal gøres mere for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft til vores sundhedsvæsen. Sagsbehandlingstiden for autorisationer til sundhedspersonale fra tredjelande skal bl.a. nedbringes, og der bør være et 'fast track' for de specialer og faggrupper, hvor behovet er størst. Dette er en del af Danske Regioners plan for at få kortere ventelister i sundhedsvæsenet.

Medarbejder- og kompetencestyrelsen

MEDST ønsker at tilkendegive, at nedslagspunkterne i baggrunden for *European Year of Skills 2023* er relevante for det danske arbejdsmarked. MEDST kan bakke op om at fokus på kompetenceudvikling er vigtigt.

Lederne

Ledernes Hovedorganisation er generelt positive over for, at Kommissionen vil sætte fokus på færdigheder i 2023. Det er afgørende, at arbejdsstyrken har de rette kompetencer for at kunne drive den grønne og digitale omstilling. Livslang læring er i stigende grad afgørende, fordi omstillingen på arbejdsmarkedet ændres i større omfang og i højere tempo. Derfor har alle behov for adgang til et kompetenceløft gennem hele arbejdslivet.

Ledernes Hovedorganisation finder det desuden positivt, at der kommer fokus på udsatte unge. I Danmark er der ca. 42.000 unge i alderen 15 til 24 år, som hverken er under uddannelse eller i job. Uddannelse eller mere efteruddannelse er dog ikke altid svaret for de grupper, som har haft dårlige oplevelser med uddannelsessystemet.

Der har i mange år været fokus på, at få flere kvinder ind på STEM-uddannelserne, og det skal der fortsat være, så de fremtidige teknologiske løsninger afspejler hele samfundet. Dog mener Ledernes Hovedorganisation også, at der bør være mere fokus på, at få flere mænd ind i omsorgssektoren, også for at gøre op med det kønsopdelte arbejdsmarked. Det gælder også tilrettelæggelsen og identiteten af de enkelte uddannelser, så de appellerer til en større diversitet i søgningen til uddannelserne.

Den europæiske arbejdsstyrke er ikke tilstrækkelig til at løse hverken de kortsigtede eller langsigtede behov for arbejdskraft inden for EU. Ledernes Hovedorganisation støtter derfor tiltag, der kan styrke tilgangen af personer fra tredjelande, som har de kompetencer og kvalifikationer, der er brug for i EU.

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF)

DUF er overordnet positiv omkring forslaget om et europæisk år for færdigheder, og finder det særligt positivt at der sættes fokus på inklusion og på at fremme deltagelsen af underrepræsenterede grupper.

DUF ønsker, at der bliver lagt fokus på unges trivsel og mental sundhed i de initiativer i løbet af året, som fokuserer på unges beskæftigelse.

DUF ønsker, at det europæiske år for færdigheder sætter fokus på mangel af kvinder i STEM. Her bør det understreges, at civilsamfundet kan spille en stor rolle i at få flere kvinder i STEM-fagene.

Hvis der oprettes offentlige tilgængelige puljer for finansiering af projekter under året, anbefaler DUF, at disse målrettes grupper, som normalt ikke har adgang til disse finansieringsmuligheder. Særligt anbefaler DUF, at erfaringer fra ungepuljen fra det europæiske ungdomsår tages i betragtning, samt at disse eventuelle nye puljer kommer ud til flere aktører.

Til sidst bemærkes det, at unge skal spille en central rolle i designet og implementeringen af initiativer i det europæiske år for færdigheder.

Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier (DEG)

DEG bakker op om 'European Year of Skills 2023' og finder det positivt, at kommissionen vil anvende året 2023 til bl.a. at sætte fokus på, hvordan grund- og efteruddannelsessystemet kan understøtte erhvervsuddannelsen af de kompetencer, som særligt små- og mellemstore virksomheder efterspørger.

Behovet for, at både faglærte og ufaglærte løbende bliver opkvalificeret ift. viden og kvalifikationer, bliver kun større i takt med den grønne og digitale omstilling. Slutteligt mangler ca. 1 mio. danskere basale digitale kompetencer. Derfor finder DEG det også positivt, at kommissionens forslag til et 'European Year of Skills' indeholder et stærkt fokus på den digitale og grønne omstilling.

I Danmark arbejdes der allerede med, hvordan uddannelsessystemet kan omstilles i en retning, så det i højere grad klæder elever, kursister, lærlinge og studerende på til en mere bæredygtig udvikling.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt at være bred opbakning til forslaget blandt EU's medlemslande. Det kan dog forventes, at flere medlemslande vil give udtryk for, at der skal tages højde for national kompetence på området.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det overordnet positivt, at et europæisk år for færdigheder i 2023 kan sætte fokus på erhvervsuddannelsers grundlæggende betydning bl.a. for den grønne omstilling samt ift. manglen på kvalificeret arbejdskraft i mange sektorer. Samtidigt er det positivt, at der er fokus på at implementere de mange forskellige elementer, der på EU-plan er drøftet og henstillet til medlemslandene om at arbejde hen imod på området for efter og videreuddannelse og livslang læring.

Regeringen finder det væsentligt, at der er tilstrækkelig med tid til planlægning og koordination af fælles indsatser, så man kan sikre den bedst mulige effekt af de forskellige europæiske år.

For regeringen er det vigtigt at fremhæve, at uddannelse er national kompetence, så eventuelle nationale tiltag på uddannelsesområdet er op til medlemsstaterne at beslutte. Endeligt er det vigtigt at tænke social dialog og samarbejde med relevant aktører ind, herunder i lyset af arbejdsmarkedets parter's vigtige rolle i forhold til erhvervsuddannelserne og den danske model for efter- og videreuddannelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.